סודי

טיוטה
(סטינוגרמה)

פרטי-כל
ישיבה כד/שיז של הממשלה
ה' בטבת תשי"ז - 9.12.56

נוכחים השרים: ד. בן-גוריון - יו"ר,
ז. ארן,
ל. אשכול,
י. בורג,
מ. בנטוב,
י. ברזילי,
י. בר-יהודה,
מ. כרמל,
מ. נמיר,
פ. נפתלי,
פ. ספיר,
פ. רוזן

נעדרים השרים: ק. לוז (חולה),
ג. מאיר (בחו"ל),
ב.ש. שיטרית (חולה),
מ. שפירא (בחו"ל)

ט. קולק - מ"מ מזכיר הממשלה

סדר היום:

השר ל. אשכול: פוצצו גשרים ועוד, לא ביום אחד יתוקנו.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש לו הרבה צרות לנאצר, המסובים אולי אינם יודעים על המפלה, אבל האינטליגנצייה יודעת על המפלה שלו. אתה חושב שעניין חסימת התעלה איננו מחריב את מצריים, זה היה מקור הכנסה גדול ואיננו, גם מצריים זקוקה לנפט ואין לו, הנפט היה מסיני, הוא לעת עתה בידינו, אבל לא נעשה ריב גדול עם או"ם, בייחוד עם המרשילד, בגלל הריסת הרכבת. לפי שעה בבסיה הפסקת הריסת הכבישים, אם ידרוש להפסיק הריסת הרכבת – נבסיה גם זאת.

אני מבין שלפי שעה אנחנו היום ודאי לא נחליט על הבעייה הגדולה של עזה, אני מציע שוועדת עזה תתכנס ותעיין בבעיות, קודם כל יש בעיות שוטפות רבות, ויעיינו גם בבעיה הגדולה. לפי שעה אנו חייבים לענות רק על עניין הפינוי מסיני. אני מבין שאין התנגדות לתשובות כפי שהוצעו על ידינו, עכשיו נשלח להם מברק שזוהי דעת הממשלה.

מחליטים א) לאשר הנחיות למשלחת ישראל באו"ם בדבר המשך המשא והמתן עם המזכיר הכללי של או"ם.

השר י. ברזילי: אולי לפני שאנו מתקדמים תאמר משהו בעניין כפר קאסם.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: נתפרסמה הודעה של הממשלה, האשמים נמסרו למשפט, האנשים עשו מעשה פשע, הממשלה אינה יכולה לעשות יותר, עשו יותר מזה, גם נתנו פיצויים ביד נדיבה – 5,000 ל"י לאיש.

השר מ. בנטוב: זה יהיה משפט פתוח?

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אינני יודע.

השר מ. בנטוב: על זאת אפשר להחליט.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: איני יודע אם אנו יכולים להחליט בדבר.

השר פ. רוזן: אם השאלה נתעוררה אני רוצה לומר: היום הבאתי לראש הממשלה בקשת נשיאות הכנסת,

שנתקבלה פה אחד על ידי כל חברי הקואליציה וגם מר אריאב מהציונים הכלליים, שבלי לפגוע – כי דבר זה סאב יודיצה – ראש הממשלה יאמר על עניין זה מלה אחת בכנסת ויביע רגשי ההזדעזעות לעניין. אנחנו אמנם אמרנו לקומוניסטים, כאשר הם רצו לעורר השאלה, שזה סאב יודיצה. בינתיים, כפי שאתם יודעים, תופיק טובי פירסם והפיץ במאות אקספמלארים חוזר שלו עם תיאור מלא של כל העניין (השר מ. גפבר: זה גם שודר ברדיו מוסקווה). אתמול טילפן אלי פרופסור צונדק, שהוא זועזע מהדבר, טופיק טובי מבקש חתימות של אנשים שונים על פנייה. עכשיו נתחדש איזה דבר והנשיאות חושבת לטוב שראש הממשלה יביע רגשי ההזדעזעות. זה יעשה רושם בארץ, גם בקרב הערבים, ובעולם. יש להניח שדבר זה כבר נתפרסם בעולם.

אני כמובן בתור פורמליסט וליגאליסט טענתי שהדבר סאב יודיצה, אבל כל חברי הנשיאות היו בדעה אחת. אמרו שראש הממשלה צריך לעשות זאת, יש מי שאמר שאם ראש הממשלה לא יעשה זאת, אולי יעשה זאת יושב ראש הכנסת. אך מר שפרינצק טוען בצדק שזה אינו עניינו, הוא אינו מוסמך לומר דבר בעניין זה.

מחר בסדר היום יש הארכת תוקפן של תקנות שעת חירום – אזורי בטחון, אני מניח שהקומוניסטים בין כה וכה יופיעו ויאמרו איזה דבר, אם כי זה אינו נוגע לעניין; כאשר בפעם האחרונה הגב' וילנסקה רצתה להכניס את זאת לעניין שלא נגע לזאת, באמת יושבת הראש הפסיקה אותה. אינני בטוח אם זה יהיה גם מחר. אם ראש הממשלה יציע מחר הארכת תוקף תקנות אלו, אולי יוכל להשתמש בהזדמנות ויאמר איזה דבר.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אין קשר בין שניים אלה. הייתי רוצה שאת התקנות תגיש אתה, אדוני שר המשפטים. אני מוכן להגיד איזה דבר, אבל אז אגנה את אלה המנצלים את הדבר כדי להשמיץ את מדינת ישראל. מה היה מעשה פשע נורא, איך יורים בילדים, אינני מבין זאת, אבל אנשים אלה אינם חסים לא על טף ולא על זקנים, לא על נשים ולא על גברים, הם נותנים יד לרצח עם שלם, הם מנצלים עניין זה, גם "טרוד" וגם "איזווסטייה", אלה הם עתונים נאציים, הם מצדיקים רדיפות והסגר על יהודי מצריים, הם נעשר

אפוטרופסים על כפר קאסם. מיניתי ועדה, בדקו את הדברים, מסרו את האשמים למשפט, שילמו פיצויים למשפחות, ביקר שם שר המשטרה והביע השתתפות בצער של הממשלה, הערבים קיבלו ברצון רב מעשה הממשלה, מה רוצים עכשיו מאתנו.

אני מוכן להגיד איזה דבר, אבל מוכרח אהיה להגיד איך מנצלים זאת להשמצת מדינת ישראל.

השר י. בר-יהודה: הייתי מציע חלוקת עבודה: אתה תאמר החלק הראשון ואת החלק השני יאמר מישהו, בוויכוח.

מחליטים ב) ראש הממשלה ימסור בכנסת הודעה בדבר מאורעות כפר קאסם.

188. יחסים עם הונגאריה

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: יש עוד שתי שאלות קטנות, שעלינו להחליט בהן. שלחנו ציר חדש לבודפשט בימים האחרונים, בינתיים בא ענין הונגאריה. חברינו בניו יורק התנגדו שהוא יגיש עכשיו כתב ההאמנה (השר מ. בנטוב: הוא כבר שם) - כבר נקבע היום להגשת כתב ההאמנה. בימוקם של חברינו הוא ששם יש התרגזות גדולה, האם עלינו להיות הראשונים הבאים ומגישים כתב האמנה לממשלה זו. החברים במשרד החוץ ואני לא קיבלנו עמדה זו. לא שמענו שמישהו הפסיק היחסים הדיפלומאטיים עם ממשלתו של קאדאר, אפילו אמריקה לא ניתקה היחסים אתו. אינני רוצה להביע יחסי לקאדאר, אבל זה אינו קובע. ממשלה זו אומרת שתתן חופש עלייה, רק מבקשת לא לפרסם את זאת, כל יהודי שירצה לעלות - יוכל לעלות. לצערנו יהודי הונגארייה אינם רוצים לעלות, גם אלה שבאו לווינה לא רוצים לעלות, חלק יעלה. אין לדעתי שום יסוד מדוע לא יגיש הציר שלנו כתב ההאמנה. כל זמן שהיה ויכוח בינינו אמרנו לציר שהוא יחלה, בינתיים התערב הציר שלנו ביוגוסלאוויה, שמאיץ בזה שיגישו את כתב ההאמנה, אם כי לא נעים לעשות זאת בניגוד לשרת החוץ.

השר ל. אשכול: האם אי אפשר למשוך בזאת יותר.

ראש הממשלה ד. בן-גוריון: אין שום טעם לדבר. אילו היו מדינות שניתקו היחסים, אילו לא היו מכירים בממשלת קאדאר, היה אולי טעם בדבר. אם אפילו חלק הדברים שמוסרים נכון, יש לומר שלא היה